

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ES MEZŐGAZDASÁGI LAP

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
TULAJDONA.
TELEFON : 158 szám.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNVE.
MEGJELENIK MINDEN HÓ 1.-ÉN ÉS 15.-ÉN

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL :
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON : 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lei, rendes tagdíja évi 200 lei, kisgazdák, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lei. A tagok az Erdélyi Gazdát 150 lei pótdíj ellenében kapják.

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BALINT

AZ E. G. E. TITKÁRA.

Előfizetési díj nem tagok részére :
Egy évre 400 lei Negyed évre 100 lei
Fél évre 200 lei Egyes szám 8 lei

Jegyzetek az E. G. E. magyarországi tanulmányutjáról.

Közli: Szász Ferenc (Pusztakamarási).

Mezőhegyes, 1929. márc. 20.

Simmenthali tenyészet.

A mezőhegyesi simmenthali tenyészet az u. n. „telivér” tenyészetek közé tartozik. Vértelítőt anyagot vagy direct importál, vagy a magyarországi legjelesebb tenyészetekből szerzi be. A simmenthali tenyésztés ellenőrzésére alakított országos bizottság a tenyészetek majdnem minden egyedét besorozta az „elitek” közé s mint ilyeneket le is bélyegezte nagy „E” betűvel, felette a magyar koronával. A bélyeget a tehén, illetve bika bal farára sűtik.

A tehének átlagos élősúlya 685 kg., az üszöket 2 éves korban osztják be tenyésztésre cca. 560 kg. élősúllyal. Az üszőborjukat 3 hónapig, a bikaborjukat 4 hónapos korig szoptatják — érte ez alatt a szoptatás alatt azt, hogy a borju hosszú kötélén az anyja mellé van kötve és annyit szopik amennyit épen akar, — csak a felesleges tejet fejik ki. Átlagos választási súly 178 kg.

A tehének átlagos tejelése évi 3000 liter körül van, de számtalan ad jóval nagyobb mennyiséget, úgy hogy e téren is folytonos a haladás.

A fejős tehének takarmányozása bizonyos és megfelelő alaptakarmányozás mellett egyedenként történik. Alapul vesznek darabonkénti 700 kg. élősúlyt és 6 liter napi tejadást. Egyik majorban kaptak a tehének alaptakarmányul 4 kg. kitűnő lucernaszénát, 3 kg. abrakkeveréket, mely felerészben korpá, felerészben árpaelegy, 40 kg. takarmányrépát, kb. 8 kg. tengeriszárát és zabpolyvát ad libitum. Tekintettel a takarmányrépa, vagy amid-takarmányra, mely mint igazi fehérje-pótló kitűnően érvényesül, a fenti takarmányozással bőségesen fedezve van a szükséglet. A 6 literen felüli tehének kapnak minden 1 liter tejtöbbletre naponta 1/2 kg. abrakkeveréket. Az alaptakarmányt télen is változik melász vagy répaszelet hozzáadásával, vagy szalmaetetéssel tengeriszár helyett — fő az, hogy a megfelelő tápanyag: fehérje és keményítőérték meglegyen. Például egy másik kerületben következő az „alaptakarmány”: 6 kg. széna, 40 kg. takarmányrépa, 1 kg. melász, 1 1/2 kg. abrakkeverék, zabszalma ad libitum.

Évente nagyon sok tenyészbika kerül eladásra, üszöket most még nem adnak el, mert

a tehénlétszámot visszaakarják emelni a békebeli 1100 darabra; kipótlandó a háborus veszteséget.

A tenyészet általában nagyon szép és meglátszik rajta, hogy *eg. ik* legföltettebb és legjobban forszírozott ága a gazdaságnak s az egyik kerületben olyan különösen szép és jó anyagot — érte jó alatt a magas tejtermelést is — láttunk együtt, hogy bátran oda lehet állítani Magyarország legjobb tenyészetek közé, ez pedig nem kis szó, mert a budapesti tenyészállat-vásár és kiállítás nemzetközi értelemben is mesés eredményekről tett tanubizonyságot.

Juhászat

Tenyészirány: A juhászat francia irányú fésűsgyapjas, rambouillet jellegű, nagy testű, igen jól benőtt, tömött, zárt bundával, magas nyírósúllyal; gyors fejlődéssel, ránc nélküli testtel.

Nyírósúly és gyapjuminőség: A pepinér-juhászatban a nyírósúly az 1925. évben az öreg anyáknál 7.37 kg., a harmadfű kosoknál pedig 10.61 kg. volt. A gyapju finomsága AA, rendementje 32.5—37.3%. A gyapjupászma kosoknál átlag 7—9 cm., anyáknál 6—8 cm.

Tenyésztés: Ugy a kosok, mint a jerekék 2—2 1/2 éves korban vétetnek tenyésztésbe. A pepinériában az ellés november közepén, a többi nyájokban pedig február elején veszi kezdetét. A 2 1/2 éves jerekék 52—60 kg., az ugyanolyan koru kosok 88—116 kg., öreg anyák 55—75 kg. (átlag 65 kg.), öreg tenyészkosok 90—120 kg. súlyuak.

Takarmányozás: A kosok és anyák 1.5 kg. szénát és ugyanannyi takarmányszalmát kapnak répával vagy répaszelettel. A kosok a fedeztetési idő alatt napi 1 kg. zabpótlékot, a szoptatós anyák pedig 2 héttel az ellés kezdete előtti időponttól a legelőre hajtásig napi 0.30 kg. korpát vagy darát kapnak. A szopós bányókra 2 hetes kortól 0.15 kg., 6 hetes kortól 0.25 kg. jóminőségű szénát számítanak, továbbá 2—6 hetes korban 0.15 kg. zabot, 6 hetes kortól 0.15 kg. zabból és 0.15 kg. darából álló abraktakarmányt. Legeltetés idején kihajtás előtt kapnak csak kevés szénát, éjjelre esetleg takarmányszalmát.

Láttunk a pepinériában a fenti átlag súlynál jóval nehezebb állatokat is és mikor a bányókat nézegettük igen találóan jegyezte meg egyik csiki székely kiránduló társunk, hogy „a bangjuk bányé, de nem hiszem, hogy azok volnának!”

Sertéstenyésztés.

Kizárólag fehér mangalicza, alapanyaga az ország legjelesebb tenyészeteiből került össze s ma vértelítőt anyagot azon tenyészeteiből szereznek, melyek nincsenek rokonságban a mezőhegyesi tenyészettel. Egyébként a rokonyozás elkerüléséért 4 törzshöz tenyésztenek és míg a kocák saját törzshöz maradnak, addig a kanok 2 évenként felváltva más-más törzshöz osztatnak be.

Kitenyészített jelleg az erős csontozat; hosszú, mély és gömbölyded testalkat; szabályos orralakulat; finom, szőke, göndör, tömött, serténélküli szőrözlet.

A kanok száma 200—240 drb. és minden 5 kocára tartanak egy kant. A tenyésztésre való beosztás 5/4 (ötnegyed) éves korban történik; 2 évenként 3-szor fiaztatnak; átlagos szaporulat 26 évi átlagban 1 fiadzásra 5.8 drb. (öt egész 8 tized). Süldőkocák és kanok 90—100 kg.-osak; tenyészállatok 150—160 kg.-ot nyomnak. A tenyészet teljesen kiegyenlített, szép, elsőrangú.

Láttunk rengeteg apró malacot, mint élő produktumot, de láttunk egy „stószban” 22 (huszonkettő) waggon leszózott szalonnát is, ami a cselédség és nyári munkások ellátására szolgál és mind házilag termelték. Ez bizony nem kicsi dolog — értékét bárki kiszámíthatja.

Ilyenformán egy-egy szempillantásra mindenféle tenyészetet láttunk, csak épen a bivaly-tenyészet megtekintése maradt el. Csak egyes példányokat láttunk, amint 2-esbe fogva vontatták a hatalmas polyvahordó szekereket.

Este felé járt már az idő, vonatunk nemsokára indult s mi egy tanulságos, kedves nap örök emlékével utrakeltünk Pest felé.

Beszámolóm befejezése előtt nem mulaszthatom el, hogy ne mondjak mindannyiunk nevében halás köszönetet Sárközy Aladár gazdasági főtanácsos, igazgató; Almássy Károly, Bolla Pál, Dr. Deák Gyula, Demeter Zoltán főintéző; Váli László huszárkapitány; Szüllő Ferenc gazd. gyakornok uraknak a szíves fogadtatásért, fáradságot nem ismerő kalauzolásért, sok és értékes felvilágosításért!

MINERVA

Biztosító P. I.

Igazgatóság: Cluj-Kolozsvár, Regele Ferdinand (Ferenc József-út) 37. sz. Saját székházában.

Vezérképviseltek:

Kolozsvár, Nagyvárad, Temesvár, Marosvásárhely, Brassó, Szatmár és Arad.

Főképviseltek:

Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Nagyszében, Lugos, Zilah, Szászrégen, Dés, Gyulafehérvár és Beszterce.

Erdélyrészi képviselő:

Az Erdélyi Gazdasági Egyesületnél, Kolozsvár, Attila-utca 10. szám.

A társaság foglalkozik a biztosítás minden ágazatával. — Más társaságnál érvényben levő biztosításokat felelősség mellett olcsóbb díjjal átvesz.

Képviseltek: Minden községben. Az Erdélyi Gazdasági Egylet tagjai díjkedvezményben részesülnek.

Állatbiztosítás! Minden gazdának kötelessége a „Minervánál” biztosítani!

Lovak, teljesítőkéességét és kitartását

növeli a valódi

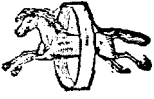
KWIZDA

féle

RESTITUTIONSFLUID

használatával.

Nagy üveg ára 120 lei.

199

Ezen védjegy nélkül értéktelen utánzat. — Ha valahol nem kapható, szállítási gondoskodik a romániai főlerakat „GEA”-KRAVER R.-T. TIMISOARA, Nr. 51.

A görében telelt tengerivetőmag csirázóképessége.

A görékban a tél folyamán a tengeri nagyrésze megfagyott és ezzel csirázóképessége nagymértékben romlott.

Minél kisebb ózszor a tengerimag viztartalma, annál jobban bírja a fagyot és így meg is tartja csirázóképességét. A viztartalom pedig a korai és késői érésel áll a legszorosabb kapcsolatban, tehát elsősorban fajtakérdés. Az éretlen szemtermés vizdus és erősen tartja sejtjeiben a vizet, addig amig teljesebben be-, illetőleg utó-érett nem lesz, és csak ezután bocsátja el a fölösleges vizet és kezd tökéletesen kiszáradni. A korai fajták előbb beérnek, ennek következtében viztartalmuk ózszor kisebb, mint a késői érésűeké. A késői tengerifajták viztartalma görézott tengerieken végzett vizsgálatok alapján az 1926/27. és 1927/28-as évek termelésének átlagában Weiser István dr. szerint októberben 31,1%, novemberben 26,5%, decemberben 23,9%, januárban 22,7%, februárban 20,3%, márciusban 19,4%, áprilisben 16,8%, májusban 15,1%. Feltehető, hogy az idén is hasonló volt a görézott lófogú tengeri viztartalma, tehát meglehetősen nedvdus állapotban érte őket a — 30° C körüli hideg. Ez az oka annak, hogy a görében áttelelt tengerik közül a lófogú tengerikben és ezek származékaiiban a legnagyobb mértékű a fagy által okozott kár és ezzel kapcsolatban a csirázóképesség lényeges megromlása. Már egészen más a helyzet ott, ahol a tengerit padláson tartották, az ilyen tengeri védetebb helyen volt és a fagytól csirázóképessége nem szenvedett olyan mértékben, különösen, ha még szalmával is takarták.

Ezek után nyilvánvaló, hogy a vetésre kerülő tengeri csiraképessége ezidén kérdéses és a padláson áttelelt tengerinek, mint vetőmagnak nagyban emelkedett a jelentősége. — *Talán soha olyan nélkülözhetetlen nem volt a a vetésre kerülő tengeri csirázóképességének előzetes vizsgálata, mint az idén, amikor olyan télen mentünk keresztül, amilyen évtizedek óta nem fordult elő.*

A tengeri csirázóképességének megállapítását legcélszerűbb ugyan a Vetőmagvizsgáló Állomásra bízni, ahol a kellő szakszerűséggel történik meg és így meg van a garancia arra, hogy az eredmény is feltétlenül megbízható, de elvégezhető ez nagyjából házilag is olyan módon, hogy négyezer 100—100 magot válogatás nélkül kiolvasva, ezt tányéron nedves itatópapírban vagy nedves ruhában (minden nap megöntözve) szobai, körülbelül 24° C körüli hőmérsékleten csiráztatjuk, ügyelve arra, hogy a papír ki ne száradjon. A harmadik naptól kezdve minden nap meg kell nézni a magokat és a csirázottakat ki kell szedni és megszámlálni. A tengeri csiráztatása a tízedik napon be van fejezve és ekkor megállapítjuk a csirá-

zott szemek százalékát. Még célszerűbb nedves homokban csiráztatni, 1/2 liter homokhoz 1 deciliter vizet edva, ezt a nedves homokot terítsük el lapos edényben és a körülbelül 3 cm. vastag homokrétegbe szurkáljuk be a tengeriszemeket úgy, hogy épen csak az a része látszék ki, amelyik a csövön lévő tengerimagnál is látható. Az így beszurkált szemeket azután még egyszer kevés, körülbelül 25 cm³ vízzel locsoljuk és betakarjuk úgy, hogy azért levegő bőven jusson hozzá. Az így elrakott magokat többet nem kell öntözni. További eljárás ugyanolyan mint az előbbi esetben.

A Vetőmagvizsgáló Állomás elsőrendűnek ítéli csiraképesség szempontjából a 97% vagy ennél nagyobb százalékban csiraképes magot, de még egészen megfelelőnek tartja a 90% os csiraképességű tengerit is.

A múlt hónapban a Vetőmagvizsgáló Állomáson csiráztatásra kerülő külsőleg teljesen megfelelőnek látszó lófogú tengerik egy része csak 28—36%-os csirázóképességűeknek bizonyult. Az már akkora romlás, hogy az ilyen tengeri mint vetőmag alig használható. Az

alacsony csirázási százaléku vetőmagban lévő csirázóképes magvaknál a csirázás menete is vontatott, elhúzódik, úgy hogy emiatt is lassu, hiányos kelés szokott bekövetkezni, ezalatt különböző betegségek, rovarkár, fagykár (májusban) érheti a vetést. A lassan kelő tengerinél csak későn lehet kezdeni a kapálást is, úgy hogy erősebben el is gyomosodik. Mindezek a tényezők az egész fejlődés menetére kiható és a terméshozamban jelentkező olyan veszteségeket okozhatnak, amelyeket nagyon ajánlatos jól csirázó tengeri vetőmag alkalmazásával megelőzni.

Tapasztalt gazda tudja azt, hogy csak kifogástalanul csirázó magot érdemes vetni, mégis az idején kényszerhelyzetben a megromlott csirázóképességű maggal is ki kell hoznia azt az eredményt, amit eddig jó vetőmaggal elért. — Ezért az idén különösen fontos tudni azt, hogy a vetésre kerülő tengerinek mennyire romlott meg a csirázóképessége, hogy ennek arányában növelhető legyen a vetőmagmennyiség.

ifj. Harmath Jenő dr.

A takarmányadagok felállítása.*

Irta: Réthy László okl. gazda.

A takarmányadagok felállításánál a gazdának tudnia kell, hogy mennyi répával, szénával, takarmányszalmával rendelkezik, mert készletei szerint kell az alaptakarmányt megállapítani.

Szálástakarmányból 10—12 kg.-nál többet, hacsak lehetséges, ne adjunk, mert a szalma pl. annyi emésztési munkát igényel, hogy nemcsak annak tápanyagértéke használódik fel teljesen e munkához, hanem ehhez még más anyagok is igénybe vétetnek.

A kapásnövények nyújtásának is van egy megállapított határa. A takarmány összes szárazanyagtartalmának legfeljebb 1/3—1/4 részét fedezük kapásnövényekkel.

A következő mennyiségeket adhatjuk fejneként és naponta:

Takarmányrépából	25—33 kg.-ot
Burgonyából	12—16 "
Tarlórépából	33—44 "

Többet ezeknél a mennyiségeknél nem tanácsos adni. A kapásnövények mértékletes nyújtása az emésztést előmozdítja és a takarmányt izletesebbé teszi. Tul nagy mennyiségben adagolva azonban állandó hasmenést okoz-

nak és az állatok lesoványodnak. A kapásnövények fehérjében mind szegények és ezért az állatoknak nem szolgáltatják a szükséges fehérjemennyiséget a tej képződésére. Mivel azonban a tejképződésre serkentő hatásuk van, az állatok a szükséges fehérjét saját testükből kénytelenek fedezni és ezért lesoványodnak. A tejtermelés ilyen esetben emelkedik, de az állatok testének rovására. Különösen akkor szembetűnő ez, ha a nagy répaadag mellé nem adunk elegendő erőtakarmányt. Erőtakarmány nélkül nagy répaadagokat tehát nem szabad adni, mert így csak az állatokat zsaroljuk ki.

Az alaptakarmányból hiányzó tápanyagok pótlásánál elsősorban a fehérje pótlása a fontos, erőtakarmány alakjában. Keményítőérték mindig van elegendő mennyiségben és az erőtakarmány hozzáadásával a szükségletet is jóval meghaladja. Ezért ha csak lehet olyan erőtakarmányt kell alkalmazni, melynek a fehérjetartalom a keményítőértékhez viszonyítva magas, vagyis másszóval, melynek tápanyagaránya szűk.

Kellner szerint a fontosabb erőtakarmányfélések tápanyagaránya a következő:

Fehérje aránya a keményítőértékhez:

Árpadara	6,1% fehérje	72,0%	keményítőérték = 1:12'00-höz
Zabdara	7,2%	59,7%	= 1: 8'30 "
Buzakorpa	11,1%	48,1%	= 1: 4'33 "
Napraforgópogácsa	32,4%	72,0%	= 1: 2'22 "
Lenmagpogácsa	27,2%	71,8%	= 1: 2'64 "
Pálmamagpogácsa	14,6%	78,8%	= 1: 5'40 "
Kokuszdiópogácsa	16,3%	76,5%	= 1: 4'70 "
Sojababpogácsa	39,4%	64,3%	= 1: 1'63 "

Ebből látjuk, hogy ez az arány igen különböző és ezért nem mindegy, hogy például árpadarával vagy ugyanazon mennyiségű napraforgópogácsával egészítjük ki az alaptakarmányt. E két erőtakarmány keményítőértéke egyenlő, azonban fehérjetartalmában a napraforgópogácsa 5 és félszeresen felülmúlja az árpadarát. Egy olyan erőtakarmányból, melynek fehérjetartalma csekély, a fehérjepótláshoz túl sok kellene és így a takarmányozás igen megdrágulna. Ettől eltekintve pedig annyi keményítőérték kerülne az adagba, hogy azt az állat ki sem tudná használni. Az aránylag csekély fehérjetartalommal rendelkező erőtakarmányok, mint például a gazdaságunkban termelt gabonafélék magvai, ezért tejelőjószág részére nem alkalmasak. 15—20 százalékánál kevesebb fehérje-

tartalmu erőtakarmányok használata nem gazdaságos. Ha azonban mégis árpa, tengeri és zabdarát akarnánk etetni, úgy azokat helyes arányban keverni kell olajpogácsával.

Már sokkal fehérjedusabbak a hüvelyesek, mint a borsó, bab, búkköny magvai, csak hogy ezek takarmányozás céljaira túl drágák és a tejtermelésre serkentő hatásuk nincsen. Takarmányozásuk esetén a tejhozamok nem emelkednek úgy, mint ahogy azt fehérjetartalmuknál fogva elvárhatnánk.

A korpafélék szintén igen jó erőtakarmányok tejelőjószág részére. A legmegfelelőbb azonban erre a célra az olajgyári melléktermékek, az olajpogácsák. Ezeknek száma nagy, azonban a legtöbb közülük nehezen beszerezhető és drága. A mi viszonyaink között a legmegfelelőbbek a napraforgó- és tökmagpogácsa, melyek nem túl drágák és könnyen beszerezhetők.

* Mutatvány, a szerzőnek rövidesen megjelenő „Házállataink okszerű takarmányozása” című könyvéből.

Amíg a gazdaságban termelt erőtakarmányokat az állatoknak tetszés szerinti mennyiségben adhatjuk, addig az olajpogácsák etetésénél már óvatosoknak kell lennünk. Az olajpogácsákból az állatoknak naponta fejenként többet 2 kg.-nál nem szabad adagolni, mert a tejnek és vajnak kellemetlen mellékízt adnak. Ha 2 kg.-nál többet kellene adni, ez esetben 2—3 féle olajpogácsát keverünk össze vagy a hiányt korpával pótoljuk.

Megisméltődött a harói merénylet Hunyad megyében.

Két évvel ezelőtt a harói csángótelepesek ellen elkövetett véres merénylet mutatta meg, hogy mit jelent az, ha a nép szabadjára engedett ösztönei felrugják az írott törvények alapján hozott jogerős ítéleteket és a tömeg — törvényes rend fenntartására hivatott hatóságok jóindulatu szemhunyása mellett — maga hozza meg és hajtja végre az ítéletét.

A harói ügy aktái még jóformán le sem záródtak, de az anarchia, az ököljog közepkorba illő önkényeskedéseinek ismét új korszaka kezdődött Hunyad megyében. A Piski szomszédságában levő Arany község határában megisméltődött a harói véres incidens, újabb bizonyítékául annak, hogy Hunyad megyében semmit sem érnek a parlament által hozott törvények, a fanatizált nép lett a törvényt alkotó és igazságot osztogató fórum.

Simény Béla aranyi földbirtokos az áldozat, akit a romániai sokszor hangoztatott demokrácia véres szatirájaként az a sors ért, hogy saját jogos tulajdonát képező földbirtokát hat hosszú év óta nem veheti birtokba s amikor végre a legfelsőbb agrárkomité ítélete alapján megismerik nekilátott a birtokában megmaradt földek megmunkálásának, azok az aranyi és piskii parasztok, akik hat éven keresztül is jogtalanul bitorolták a birtokrészletet, vasvillával üzték el embereit a megkezdett barázdák mellől.

Rozván prefektus az aranyi agrárbizottság magyarázatára és a vasvillás támadás mentegetésére a következőket mondta:

A legfelsőbb agrárbizottság (Comitetul Agrar) a Simén-féle birtok kisajátítása ügyében olyan értelmű határozatot hozott, hogy a kisajátítást technikailag nem is lehet végrehajtani, mert a Simén Béla birtokában meghagyott földterület a földigénylők számára kisajátított parcellák között elszórtan fekszik s ezért teljességgel lehetetlen a jogos tulajdonos birtokába visszajuttatni.

Három csángó telepes sorsát intézte el a parasztlázadás. Aranyon ugyancsak magyar földbirtokos fölött mondott ítéletet a nép. — Mi ez, ha nem az anarchia és az ököljog szankcionált uralma?

Aki a Minerva Biztosító R. T.-nél biztosít, az közvetve az egyesületet is támogatja és így érdekeinek hathatósabb védelmét mozditja elő.

Egy néhány statisztikai adat ismertetése.

Most jelent meg Románia 1927—28. évi miatt kommentár nélkül. A számok egyéb-statisztikai évkönyve, amelyből egy néhány ként beszélnek azok számára, akik érdek-általános érdekű adatot közlünk, helyszüke lődéssel olvassák.

Összes és művelhető terület hektárakban.

1927. év	Régi királys.	Erdély	Basarabia	Bucovina	Összesen
Összes terület . . .	13,885.210	10,318.510	4,179.250	1,106.630	29,489.200
Művelhető terület . .	6,496.948	2,979.749	2,677.761	293.814	12,448.272
Százalékban	46'79%	27'87%	64'07%	35'59%	42'21%

A művelhető terület megoszlása hektárakban.

1927. év	Régi királys.		Erdély		Basarabia		Bucovina		Összesen	
	hektár	%	hektár	%	hektár	%	hektár	%	hektár	%
Nagybirtok	991.016	15'2	261.609	8'8	176.269	6'5	75'464	26'00	1,504.358	12'1
Kisbirtok	5,454.716	83'9	2,712.467	91'00	2,418.762	90'3	218'350	74'00	10,804.295	86'8
Közbirtok	51.216	0'9	5.673	0'2	82.730	3'2	—	—	139.619	1'1
Összesen	6,496.948	100'—	2,979.749	100'—	2,677.761	100'—	293.814	100'—	12,448.272	100'—

Gabonaneműekkel bevetett terület.

	Év	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Kukorica
Régi királyság	1923	1,225.027	66.057	926.900	787.988	1,965.803
	1924	1,392.047	59.895	888.713	697.981	2,131.189
	1925	1,538.393	64.471	847.724	691.450	2,308.543
	1926	1,717.296	82.532	825.138	658.692	2,345.657
	1927	1,532.632	69.271	865.938	625.954	2,554.607
Erdély	1923	675.969	65.951	150.559	262.353	731.799
	1924	895.793	86.811	152.202	274.323	739.255
	1925	906.778	90.403	147.583	275.111	794.471
	1926	935.387	95.704	152.404	280.766	849.832
	1927	932.334	90.214	161.384	289.213	829.256
Basarabia	1923	769.682	118.177	762.789	247.079	648.924
	1924	854.416	100.139	778.921	218.351	692.776
	1925	787.064	95.260	680.653	168.988	763.473
	1926	648.276	93.056	554.379	98.622	805.156
	1927	607.154	94.654	715.641	129.204	776.699
Bucovina	1923	19.663	20.271	38.143	47.983	57.967
	1924	29.847	24.609	30.895	45.925	58.234
	1925	24.652	20.347	28.101	49.298	64.293
	1926	26.528	23.331	19.646	40.339	58.787
	1927	29.033	27.116	21.297	40.037	58.861
Románia	1923	2,690.341	270.356	1,878.391	1,345.402	3,404.492
	1924	3,172.102	271.454	1,850.731	1,236.580	3,621.454
	1925	3,300.887	270.481	1,704.061	1,184.847	3,930.780
	1926	3,327.487	295.623	1,551.567	1,078.419	4,059.432
	1927	3,101.153	281.255	1,764.260	1,084.408	4,219.423
	1928	3,206.470	295.704	1,729.212	1,116.450	?

19—20%

Ne felejtse el, hogy a
DOHÁNY legjobb műtrágyája a
Mésznitrogén.

19—20%

*

Kérjen díjmentes nyomtatványokat és utbalgázást!

200

„NITRÓGÉN“ Műtrágya és Vegyipar R.-T. Diciosánmártin.

Az 1927. évi birtokmegoszlás ismertetése.

	Régi királyság		Erdély		Basarabia		Bucovina		Románia	
	szám	hektár	szám	hektár	szám	hektár	szám	hektár	szám	hektár
5 hektárig bérben	14,849	32,440	8,982	15,697	2,873	9,247	6,027	6,831	32,731	64,215
Házi kezelésben	1,668,742	3,457,313	928,572	1,551,984	409,470	995,295	191,948	212,188	3,198,732	6,216,881
5—10 hektárig bérben . . .	4,945	35,907	1,201	7,822	936	6,538	44	336	7,126	50,603
Házi kezelésben	184,241	1,233,692	104,943	704,590	135,076	901,623	4,331	28,443	428,591	2,868,348
10—50 hektárig bérben . . .	2,606	54,899	1,036	20,101	560	11,589	107	2,670	4,309	89,258
Házi kezelésben	42,848	765,708	54,340	777,617	46,095	736,865	1,268	23,238	144,551	2,303,428
50—250 hektárig bérben . . .	1,651	183,762	419	38,229	413	42,702	94	11,240	2,577	275,933
Házi kezelésben	6,530	699,232	4,121	325,582	1,965	176,242	249	29,267	12,865	1,230,323
250 hektáron felül bérben . .	537	314,493	75	35,550	45	34,789	9	4,900	666	389,732
Házi kezelésben	1,094	537,121	634	259,403	149	108,591	33	10,812	1,910	915,927
Összesen:										
Bérben	24,588	621,501	11,713	117,398	4,827	104,865	6,281	25,977	47,409	869,741
Házikezelésben	1,903,455	6,693,185	1,092,610	3,619,092	592,755	2,918,616	197,829	303,948	3,786,649	13,534,907
Egész összesen:	1,928,043	7,314,752	1,104,323	3,736,490	597,582	3,023,481	204,110	329,925	3,834,058	14,404,648

Románia állatlétszáma.

	Év	Ló	Szarvasmarha	Bivaly	Juh	Kecske	Sertés	Őszvér	Szamar
Régi királyság	1923	936.088	2,622.549	50.023	6,103.088	274.459	1,326.592	2.072	6.362
	1924	967.445	2,631.348	48.917	7,052.738	204.814	1,509.347	3.035	5.129
	1925	927.706	2,504.378	36.919	6,869.075	250.359	1,435.579	1.227	6.615
	1926	1,002.299	2,474.769	53.655	7,690.951	214.324	1,551.152	1.271	6.544
	1927	997.431	2,295.258	47.137	7,519.141	204.005	1,478.162	1.481	8.158
Erdély	1923	376.377	1,894.553	134.339	3,694.712	268.897	961.973	869	3.823
	1924	385.908	1,830.486	135.838	3,896.839	291.798	1,014.894	721	2.535
	1925	418.722	1,671.156	132.947	3,624.288	220.591	1,101.561	723	2.659
	1926	421.206	1,565.313	139.601	3,475.351	229.586	1,171.216	760	3.087
	1927	468.542	1,157.289	145.091	2,976.938	19.507	1,127.163	894	2.678
Basarabia	1923	441.333	820.941	918	2,450.497	31.866	512.631	252	837
	1924	415.397	721.868	—	2,362.483	23.888	480.430	189	961
	1925	388.755	663.419	3	2,143.275	15.660	414.879	272	677
	1926	368.747	535.369	6	2,085.244	24.692	327.456	113	854
	1927	393.520	503.801	—	2,150.187	13.276	254.449	107	705
Bucovina	1923	73.974	215.828	—	232.670	9.425	123.407	22	15
	1924	76.197	215.002	—	299.842	10.736	128.473	23	29
	1925	79.871	210.025	3	313.574	6.973	135.850	23	17
	1926	85.033	223.933	24	320.323	8.158	117.858	6	7
	1927	79.945	195.818	40	294.785	6.325	116.008	34	43
Románia	1923	1,828.129	5,553.871	185.280	12,480.967	584.647	2,924.603	3.222	11.137
	1924	1,845.208	5,398.704	184.755	13,611.902	531.236	3,133.144	3.968	8.654
	1925	1,814.804	5,049.078	169.872	12,950.212	493.583	3,087.869	2.245	9.968
	1926	1,877.285	4,798.384	193.286	15,581.869	476.760	3,167.722	2.150	10.502
	1927	1,939.438	4,552.166	192.268	12,941.051	418.616	3,075.782	2.516	11.584

Terméseredmények.

	Év	Buza	Átlag hektáronként	Árpa	Átlag hektáronként	Zab	Átlag hektáronként	Kukorica	Átlag hektáronként
Régi királyság	1923	13,138.400	10'7	6,207.200	6'7	5,319.700	6'7	24,306.600	12'3
	1924	9,436.100	6'8	3,228.600	3'6	3,779.500	5'4	23,432.100	10'9
	1925	15,164.400	9'5	6,743.000	7'9	4,599.200	6'6	25,783.000	11'1
	1926	14,722.500	8'5	8,506.600	10'3	6,746.600	10'2	31,144.300	13'3
	1927	13,011.200	8'4	6,392.500	7'4	4,682.300	7'3	18,923.700	7'4
Erdély	1923	5,576.200	8'2	1,141.500	7'6	1,608.500	6'1	6,196.800	8'4
	1924	5,847.400	6'5	1,031.200	6'8	1,447.800	5'2	9,440.900	12'9
	1925	10,795.200	11'9	1,704.700	11'7	2,037.200	7'4	10,508.900	13'2
	1926	9,945.500	10'0	1,740.200	11'4	3,161.200	11'2	13,081.200	19'7
	1927	9,086.200	9'7	1,728.100	10'7	2,770.800	9'6	8,803.900	10'6
Basarabia	1923	8,834.100	11'5	5,533.800	7'3	1,698.900	6'9	7,096.400	10'8
	1924	3,650.900	4'1	2,289.900	2'9	438.700	2'0	5,810.000	8'3
	1925	2,257.700	2'8	1,517.000	2'2	237.900	1'4	4,211.900	5'5
	1926	6,159.000	7'9	6,339.200	11'4	1,161.400	11'1	15,763.200	19'5
	1927	3,911.700	6'4	4,280.700	5'9	804.000	6'2	6,881.000	8'8
Bucovina	1923	27,792.700	10'3	370.400	9'7	468.960	8'9	858.700	14'8
	1924	19,165.400	6'1	147.200	4'7	432.200	9'4	805.700	13'8
	1925	28,506.000	8'6	228.400	8'1	526.300	10'6	1,087.700	16'9
	1926	30,177.600	9'1	263.500	13'4	521.000	12'9	845.700	14'4
	1927	26,327.000	8'5	216.000	10'1	424.400	10'6	723.000	12'3
Románia	1923	27,792.700	10'3	13,252.900	7'1	9,096.000	6'7	38,458.500	11'3
	1924	19,165.400	6'1	6,697.000	3'6	6,098.200	4'9	39,488.700	10'9
	1925	28,506.000	8'6	10,193.300	5'9	7,400.600	6'2	41,591.500	10'5
	1926	30,177.600	9'1	16,849.500	19'9	11,590.300	10'7	60,834.400	14'9
	1927	26,327.000	8'5	12,617.200	7'1	8,681.434	8'0	35,331.500	8'4
1928	31,446.369	9'8	14,110.384	8'1	9,804.327	8'8	—	—	

Erdély állatlétszáma vármegyénként 1927-ben.

Vármegye	Ló	Szarvasmarha	Juh	Sertés
Alsófehér	7014	61106	218562	36906
Arad	62922	91252	84478	106656
Bihar	43294	131748	132513	120841
Brassó	13202	40958	63565	25736
Krassó	12098	47830	185113	33610
Csik	13223	59789	86270	13669
Kolozs	8417	65061	207293	37399
Fogarás	9645	22556	35952	21463
Hunyad	13174	107971	219514	50869
Máramaros	8221	48391	113111	11310
Maros	11616	75695	138865	32917
Naszód	13874	51490	96250	12562
Udvarhely	19316	61189	112085	37145
Szilágy	17752	94604	98483	74240
Szatmár	17226	90130	112957	57749
Szeverin	25919	78007	182019	43053
Szeben	16924	63983	138726	34836
Szamos	6362	60940	132453	21196
Nagyküküllő	13303	52492	60330	46782
Kisküküllő	4594	47248	121304	28228
Temes	109704	104248	210703	230337
Háromszék	13515	46601	75872	27778
Torda	8387	54002	152524	23881
Összesen:	468542	1557289	2976938	1127163

A Hangya-központ 1928. évi zárszámadása.

A nagyenyedi *Hangya* központ most tette közzé 9. évi mérlegét és üzleteredmény-számláját, amely a megelőző 1927. évről szóló zárszámadással szemben lényegesen kedvezőbb üzleteredményről számol be. Jelentősebb változást láthatunk a vagyonmérleg tételei közt az árukészletnél, ahol a bizonyos árúknak figyelembe vételével, 5 milliót meghaladó apasztást érhetett el a központ raktárainál, anélkül, hogy a szövetkezetek áruellátása terén a legkisebb nehézségei is merülhetnének fel. Igen kedvező tünet — a megelőző állapothoz viszonyítva — a vagyonmérleg szerinti tökekötöttség jelentős enyhülése, amennyiben a központ *kint levő követeléseiből 3 és fél millió lejt szabadíthatott fel* és így követeléseit apaszthatta. Ezzel szemben a teheráttelek közt is lényeges javulás észlelhető, amennyiben a központ üzletrész- és tartaléktökéjét az elmúlt évben cca. 700.000 lejjel növelhette s emellett a kétes követelések fedezésére is 300.000 lejes külön tartalékalapot létesíthetett. Kiemelkedőbb momentum a mérlegjavulásnak az *intézet tartozásainak lényeges csökkenése*, mivel össztartozását 7,629.000 lejjel apasztotta az igénybe vett hitelek törlesztése által. *Elért tiszta nyeresége 685.465 95 lej.* A központ üzleteredmény-számlája a fokozódó drágulás miatti némi emelkedést mutat, ami az intézet üzleti jövedelmezőségével azonban teljesen arányban áll.

Az általánosan rossz gazdasági viszonyok a költségek állandó apasztására kényszerítettek minden vállalatot s ha a várva várt gazdasági konszolidáció megindulhat, remélhetőleg már a folyó évben e téren is előnyösebb helyzetet fog tudni a Hangya központ teremteni, ha a kamatviszonyok kedvezőbbben alakulnak. Tekintve továbbá, hogy a központ költségeiben a működő 430 szövetkezet tagjaikkal elért fögalmukat az elmúlt évben 29 millió lejjel növelhették, úgy az egész Hangya szövetkezeti szervezet, mint a Hangya Központ működését teljesen rentabilisnek mondhatjuk és szép fejlődést jósolhatunk ezen fontos közzgazdasági szövetkezeti szervezetnek.

Világcukorpiaci hírek.

A világ cukorpiacain az utolsó három hónap alatt sem javultak a kilátások s különösen nagy gondot okoz a termelőknek az, hogy Cuba, a felmerült nagy ellentétek ellenére, minden korlátozás nélkül cukortermelését szabadabbá akarja tenni. Aggasztó jelenségként mutatkozik az is, ami a cukrot importáló államoknál tapasztalható, hogy cukortermelésük kiterjesztésével és a cukorbeviteli vámok fel-emelésével igyekeznek védőfalat emelni a beözönlő külföldi cukor elé. Ez történt Olaszországban is.

A szovjet Uniónak a „Deutsche Zuckerindustrie”-ben ismertett cukorpiaci helyzete szerint az ottani gyárak az elmúlt kampányban 8'43 millió tonna cukorrépat dolgoztak fel 1,190.000 tonna cukorra. A 12 bérelt és a két önálló cukorgyár össztermelése 1,290 000 tonna fehér cukor volt. Csehszlovákiai hírek szerint a cukorpiac helyzete mindig kedvezőtlenebbé válik s a termelési költségek állandóan emelkednek, a termelt cukor pedig alig helyezhető el. Az a terv merült fel, hogy a termelési költségek csökkentése céljából a kisebb cukorgyárakkal beszüntették üzemüket, a nagyobb gyárak pedig üzemkoncentrációval oldanák meg a válságot.

Március 1-én tette közzé *Mikuscb* dr. az 1928/1929. évi cukortermelés becslését ismertető jelentését, amely szerint az európai össz-cukortermelés az elmúlt évi 8,022.000 tonnával szemben ezidén 8,443.000 tonna lesz, Amerika

termelése pedig 10,476.000 tonnára fog rugni (előző évben 9,639.000 tonna), amiből Cuba 5,100 000 tonnával részesedik. Ázsia termelése 17,546 000 tonna lesz (e. é. 16,816.000 tonna), Afrikáé 777.000 tonna (e. é. 714.000 tonna), Ausztráliáé 636.000 tonna (e. é. 618.000 tonna). Tehát az egész világ cukortermelése kerekén 28,000.000 tonna (e. é. 26.685.000 tonna) lesz. Ebből az összegből a cukorrépából termelt cukor 9,563 000 tonna (e. é. 9,149.000 tonna), a cukornádból termelt cukor pedig 18,781.000 tonna (e. é. 17,536.000 tonna) lesz. Ha ezeket a számokat a világ cukorfogyasztásával hozzuk vonatkozásba, amely 1927—1928. évben 25'7 millió tonna volt, a fennmaradó tekintélyes mennyiség okvetlenül kell hogy nyomasztóan hasson a világ cukorpiacaira.

Mindezek a problémák sűrűn foglalkoztatták már eddig is a világ nagyobb cukortermelő államait. A termelés kontingentálására vonatkozóan több ízben folytattak már tárgyalásokat is, de megegyezésre mindeztideig nem sikerült jutni. Az ellentétek már annyira kiéleződtek, hogy a Népszövetség elé került a cukorprobléma s e hónap elején nemzetközi konferenciára gyűlt össze a legnagyobb 16 cukortermelő állam képviselője. A felvetett kérdés az volt, vajjon lehetséges-e nemzetközi akciót indítani a különböző cukoripari ágakban felmerült nehézségek leküzdésére. A tárgyaláson elhangzott felszólalások közül ki kell emelnünk Hartmann igazgatónak felszólalását, aki rámutatott arra, hogy a világ cukortermelésének aránytalan fokozásával megbillentették a termelés és a fogyasztás közötti egyensúlyt. A háború után a cukortermelés különösen a Tengerentúli országokban vett erős lendületet, ami abból is kitűnik, hogy a világ cukortermelése a legutóbbi 10 év folyamán 16 millió tonnáról 28 millió tonnára emelkedett. Igaz ugyan, hogy a világ cukorfogyasztása is emelkedőben van, mert amíg 1922—1923-ban a világ cukorfogyasztása 19'3 millió tonna volt, az 1928—1929. évben előreláthatóan 27 millió tonnára fog emelkedni a becslések szerint.

Az előadást követően igen élénk vita fejlődött ki a konferencián és az, a kívánság hangzott el hogy nemzetközi megállapodást kellene létesíteni a cukorválság megoldására, amely a fogyasztás emelésére is kiterjeszkedne. A konferencia elnöke záróbeszédében hangoztatta, hogy a gazdasági bizottság kutatásait és munkálatait a jövőben a cukorrépatermelőkre is ki óhajtja terjeszteni, hogy ezáltal tiszta képet kapjon a cukorkrízis okairól. T. M.

Kisebb szakközlemények.

A pácolásról. Az utóbbi időkben oly nagy mértékben léptek fel a gabonafélékben a különböző gombabetegségek, hogy a haladni kívánó gazdának valóságos gondot okoz az a kérdés: hogyan és mivel pácolja vetőmagját. A köszög, repülőszög, árpa fedett porüszög, csupasz porüszög, levelcsikoltság, rozs hópenész stb. oly nagy károkat okoznak, hogy a buzavetőmag pácolásán kívül minden egyéb vetőmag pácolása szükségessé vált. Csávázószert használnak, sok helyen még ma is a rézgálicot használják, noha ugy' hivatalos, mint gyakorlati tapasztalatok már több éve beigazolták, hogy a rézgálic nem öli el az üszögspórát s a csiraképeséget is csökkenti, minek eredménye a kevesebb terméshozam. Tudvalevő dolog ugyanis, hogy száraz időjárás után csépléskor a száraz buzaszem legnagyobb része a dobban megsérül, megrepedezik. Az ilyen megsérült mag repedéseibe behatol a rézgálicoldat s előli, legjobb esetben csökkenti a csiraerőt úgy, hogy kelés után az hamarosan elpusztul, de legtöbb esetben ki sem kel. Ezt a veszteséget akarja pótolni a gazda, amikor már jó előre 5—10 kg.-mal több vetőmagot számít a rézgálicval való csávázás esetén.

A modern védekezőszerek közül a *Porzol* porpácolószer, amellyel, hogy kitűnő üszögölő hatásnak bizonyult, a gyakorlati tapasztalatok szerint a csiraképeséget növeli és kat. holdanként 30—100 kg. terméstopplelet eredményez. A *Porzol* száraz porpác használata lényeges munka és vetőmag megtakarítással jár s a köszög ellen is biztosabban véd a rézgáliccsávázásnál. Köszögnél a spóra a mag külső felületén tapad s így az ellene való védekezés nem okoz nagy gondot a gazdának. Helyes és állandó pácolással a köszög terjedését meg lehet gátolni. *Porzol* porpáccal történő pácolás mellett 5—10 kg. vetőmag föltétlenül megtakarítható. Előnye továbbá, hogy a pácolás bármikor végezhető, agyoncsávázás kizárt, nincs lapátolás, befülledés. A *Porzollal* porozott mag ellentétben a rézgálicoldattal csávázott maggal, igen gyorsan csirázik, egyenletes és erőteljes fejlődést mutat s ha ez a különbség aratásig szemre el is tűnik, de csépléskor a termés-többletben újból jelentkezik. A *Porzol* porpác alkalmazásánál fontos, hogy lehetőleg forgódoiban történjék a pácolás, hogy az egyenletes forgatás által a szemek egyformán bevonassanak porpáccal. A porpác alkalmazásával elmarad a nehéz vízfordás és utánszáritás költséges és sok időt igénylő munkája s ami igen fontos, a pácolás közvetlen vetés előtt vagy vetés közben is elvégezhető.

Törvények, rendeletek.

Az erdőkitermelési szerződések revíziója.

Az 1920. szeptember 24-i törvény értelmében az ó-királyságban is igen nagy területű erdősegeket sajátítottak ki községi legelők céljaira. Ezen erdősegek faanyaga, kevés kivétellel, az állam, illetőleg a kisajátítást szenvedett tulajdonos, vagy a kitermelésre szerződésrel rendelkező cégek tulajdona maradt. Ezen erdősegek vágására és faanyagának elszállítására vonatkozólag a most megjelent végrehajtási utasítás intézkedik, amely szerint ezen anyag tulajdonosa köteles a faanyagot úgy kitermelni és elszállítani, hogy az ne vonja maga után a talaj rongálását.

A faanyag kitermelésének a végrehajtási utasítás szerint a véglegesen kisajátított területeknél a kihirdetéstől számított egy éven belül, a többi területeknél pedig a kisajátítás véglegessé nyilvánítása után egy évvel kell megtörténnie. A kisajátított terület tulajdonosának, vagy érdekelt községnek kérésére a kitermelési terveket a földmívelésügyi minisztérium erdészeti személyzete készíti el. A kitermelési tervekben meg kell határozni, hogy mely erdőrészek, vagy erdősegek kell maradni a községi legelő területén a legelő javítása és a talaj fentartása céljából; a tervezetben meg kell határozni a vágatás és elszállítás műszaki feltételeit és végső határidejét, a legelő lábbon maradó faanyagának felértékeléséhez szükséges adatokat. Ha ezen kitermelési tervek elkészítése késne, azért az erdészeti személyzet nemcsak fegyelmi büntetésben részesül, hanem anyagilag is felelős a község, vagy a kisajátított tulajdonos anyagi káráért. A faanyag kitermelése céljából megállapított feltételek be nem tartása jogot ad az államnak és az érdekelt községeknek arra, hogy az erdősegek kitermelését és eladását a tulajdonos számlájára végeztessék el és hogy kártérítési pert indítsanak a kisajátított tulajdonos ellen.

Mindaddig, amíg a községeknek legelő céljaira kiosztott területekről a faanyagot nem termelik ki és nem szállítják el, a községek nem kötelesek a kisajátítási árat fizetni és így a kisajátított terület tulajdonosa nem követhet semmilyen bért és ezenkívül felelős az adók kifizetéséért.

A községek által a legelőkért fizetett oly összegek, amelyeket eddig efektíve nem adtak át nekik, csak előlegeknek tekinthetők és cze-

ket le kell vonni a kisajátítási árból. A községnek hagyott faanyag felbecslését a megyei kisajátítási bizottságok végzik. Ezen faanyag ára nem haladhatja meg a végrehajtási utasítás kihirdetését megelőző 5 év középárát.

Az összes erdélyi, bánáti, bukovinai és besszaróbiai kitermelési engedélyeket érvényesség szempontjából felül fogják vizsgálni, annak megállapítása végett, hogy a szerződések tulajdonosai érvényesítették-e az agrárreformtörvény és a községi legelők felállítására vonatkozó törvény által előírt határidőn belül kitermelési engedélyeiket.

Ezt a most megjelent végrehajtási utasítást egyelőre csak az ókirályságban léptették életbe. Az esetben, ha ezt a végrehajtási utasítást a csatolt területekre is kiterjesztik, ez súlyos következményekkel járhat, tekintve, hogy úgy az állam, mint a községek jogot nyernek arra, hogy kártérítést kérjenek az esetben, ha a szerződéseket, amelyeknek alapján a kitermelést folytatták, a bizottság érvénytelennek fogja találni.

Feloszlatták a szamosmegyei mezőgazdasági kamarát. A Monitorul Oficial rendeletet közöl, amely feloszlítja a szamosmegyei mezőgazdasági kamara választmányát s helyébe ideiglenes, interimár bizottságot ültet. Az időközi bizottság tagjaiul a fölmivelségi miniszter a következőket nevezte ki: Billiu Valért, Boka Józsefet, Wilinszky Sándort és Morariu Gavril.

EGYLETI ÉLET

Tagdíjnyugtázás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a következő összegek küldtek be:

1928. évre 300 L. tagdíj és E. G. pótdíjat fizetett: Muzsnay J. Sz.-kocsárd, Andó F. Sistr (1927-28.), Buday B. Szatmár (1926-27-28. évre 500 L.)

1929. évre 300 L. tagdíj és E. G. pótdíjat fizetett: Kiss L. Bonczhida, Bene J. Aranyosmedgyes (1927-29. évre E. G. 200 L.), Andó F. Sistr (150 L.)

1929. évre 350 L. tagdíjat és E. G. pótdíjat fizetett: Adorján F. Cs.-ménaság, Antal M. M.-bogát, Gál M. Torda (200 L.), dr. Szirmay K. Élesd, gr. Bethlen B. Keresd (1928. évre 50 L.), Gazdakör Kalotadámos, ifj. Márton S. Érkeserű, Sternthal A. N.-szalonta.

Vegyes közlemények

Vetés jelentés. Az őszi vetések egy hónappal vissza vannak maradvá. A rozs is nagyon alacsony. Közmondás szerint ha Szentgyörgy napkor a rozsban nem bukik el a holló, rossz termés lesz. Ezen az alapon kilátásaink ingen gyengék. Az árpák most kelnek, megkésve, hidegtől fagytól megkínózva. A zab a keléssel nyugodtan várhat, mert még mindég hideget jósolnak. A répavetés folyik, ugyszintén a kukurica és burgonya vetés is. A dohánypalánták a melegágyban nyomorognak. A szőlő még nem mozdul.

Az állatexport megszervezése. A kiviteli vámok leszállítása nyomán az állatexport némi fejlődést mutat. A legnagyobb kereslet Ausztria részéről tapasztalható. Michalache földmivelségi miniszter az állatexportöröket szindikátusba óhajtja tömöríteni és ennek útján véli szabályozhatónak a kivitel. A szindikátus sikeres működésének esetén a gazdák szövetkezetekbe való tömörítése útján óhajtja az exportot fejleszteni.

Törvényjavaslat a kisajátított földbirtok szabadforgalmáról. A kormány törvényjavaslatot óhajt a parlament elé terjeszteni a kisajátított földbirtokok szabadforgalmáról. — Erre a törvényre a mezőgazdasági hitel kiépítésével kapcsolatban van szükség. A szabadforgalom azért kell, hogy a birtokokra jelzálogkölcsönök legyenek felvehetők. Ez a törvény a telekkönyvi rendszer bevezetésének közeledését is jelzi.

Kik importálhatnak kedvezményes vámtétel mellett manilla-zsineget. A vámtarifa 535. tételének jegyzete szerint a mezőgazdasági szindikátusok manilla-zsineget a vám egy tizedének lefizetése mellett importálhatnak. Ezt a kedvezményt most a minisztertanács kiterjesztette a következő erdélyi gazdasági szövetkezetekre is: *Uniunea Svăbească-Temesvár, Uniunea Svăbească Nagyszeben, Federaia Bihorul Nagyvárad.* A rendelet 1929. április 15.-én lépett életbe és július 15.-ig marad érvényben.

A nagyváradi hegyközség egy teljesen szürkének indult közgyűlésén feltűnést keltő érdekes esemény történt. Az ülést Zigre Miklós dr. volt kisebbségi miniszter, mint elnök nyitotta meg *magyar nyelven beszéddel.* Amikor az elnöki megnyitó elhangzott, felállott Gerlan G. volt megyei főjegyző és *hevesen kifogásolta, hogy Zigre dr. magyarul beszélt.* A felszólalás érthetően nagy izgalmat keltett, hiszen *a hegyközség tagjainak túlnyomóan nagy százaléka magyar.* Zigre dr. azonnal válaszolt és pedig újból magyar nyelven. Nem szorul magyarázatra, hangsúlyozta, hogy én a legnagyobb lelkesedéssel érzem át a mostani évforduló jelentőségét és értékelni tudom annak történelmi horderejét. Ennek ellenére azonban, vagy talán éppen ezért *illendőnek találtam, hogy magyarul beszéljek.* A hegyközség tagjainak nagyrésze csak magyarul beszél és alig egy-kettő van közöttük, aki nem érti meg ezt a nyelvet. Nem lett volna ildomos, ha olyan nyelven tárgyalunk, amelyet a túlnyomó többség nem ért meg. A jelenlevők zajosan megtapsolták az elnök szavait és ezután a gyűlés a legnagyobb harmóniában folyt le.

Vetőmaghitel. A Nemzeti Bank a gazdák számára 60.000 L.-ig terjedő vetőmaghitelt nyújt vetőmag beszerzési célokra. A hitel megszavazása elég későn történt, mert a vetések a befejezéshez közelednek már. A kölcsönt a helyi hatóságok által kiállított okmányok alapján folyósítják. A kölcsön kamata 8%, a visszafizetési határidő 6-9 hónap. A kölcsön ügyében a N. B. fiókjainál kell a lépéseket megtenni.

Ingyenes méhészeti tanfolyam. Az E. M. E. a méhészeti szakismeretek terjesztése céljából 1929. évi június hó 1.-től 15.-ig méhészeti tanfolyamot rendez a méhészet iránt érdeklődők részére. A tanfolyamon férfiak és nők, fiúk és leányok egyaránt résztvehetnek. Jelentkezéseket május hó 25.-ig naponta elfogad az Erdélyrészi Méhész Egyesület titkári hivatala Kolozsvár, Attila-utca 10. A tanfolyam hallgatói jelentkezéskor 100 lei beiratási díjat fizetnek, egyébként a tanfolyam ingyenes.

PIAC.

Piaci árak Szatmáron:

Buza per 100 kg.	L. 760—780
Árpa per 100 kg.	L. 680—700
Rozs per 100 kg.	L. 660—680
Zab per 100 kg.	L. 620—640
Tengeri morzsolt per 100 kg.	L. 720—750
Tengeri csöves per 100 kg.	L. 400—420
Lucerna, lóhere széna l.-o. per 100 kg.	L. 300—350
Réti széna per 100 kg.	L. 280—300
Alomszalma per 100 kg.	L. 50—60
Napraforgó l.-a.	L. 680
Korpa	L. 440—450

Élő sövénynek alkalmas növények:

Gleditsia . . . 1000 drb.	1200— Lei
Ligustor . . . 1000 drb.	8000— Lei
Spirea tril . . . 1000 drb.	10000— Lei
Akácfa fiatal csemetek 1000 drb.	600— Lei
Spárgagyökerek 1000 drb.	1000 Lei.

Gazdasági Tanintézetek Faiskolája Medgyes, Erdély.

Vetőmagvakat a MEZŐGAZDÁK

kereskedelmi részvénytársaságnál
Arad vásároljunk

Gazdasági magvak, here és lucerna magvak.

Takarmányrépa magvak, fűmagvak.

Konyhakerti és virágmagvak legmegbízhatóbb beszerzési forrása.

Fennáll 30 éve

Árjegyzék kívánatra ingyen.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank RT.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii (volt Mátyás király-tér) 7. szám.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely és Nagyváradon.

SAJÁT TÖKÉI: 85 MILLIÓ LEJ.

Affiliált intézetei: Torda-aranyosvármegyei Takarékpénztár Rt. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhelyen és Székelykeresztúron, Szászrégenvidéki Takarékpénztár és Hitel Rt. Szászrégenben, Népbank Rt. Bánffyújváron és Szamosújvári Hitelbank Részv.-Társ. Szamosújváron. Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez. — Engedélyezett devizahely. — Betéteket elfogad aruraktár a vasut mellett.

380

Ezzel a szabadalmazott

„RÓZSA”

széna- és gabona gereblyével egy serdülő fiú vagy leány annyit végez fáradtság nélkül, mint 10-12 munkás közönséges gereblyével. Acéllerekekre van szerelve, 26 acélfoga van, munkaszélessége 150 cm. — Kérjen levelezőlapot még ma ismertetőt és árajánlatot!

„Saturnus” Kereskedelmi Vállalat

Statul-Gheorghe-Sepsiszentgyörgy

(jud. Treiscaune-Háromszék megye)

163

Egyedüli árusító Románia részére.

Ajánlunk legolcsóbban nagymennyiségben
Rosa canina magoncokat,

bokorrózsáknak való alany vagy élősövénynek is igen alkalmas.

AMBROSI, FISCHER ÉS TÁRSAI

Faiskolák és szőlőültetvénytelepek r.-t.

AIUD—NAGYENYED.

Árjegyzék díjtalan.